

EU:n uudistuva jätedirektiivi

– Luke vähentämisen
koordinaattorina

Vesa Lampi

Kertaus: Jätelaki ja -asetus (2021)

- Tavoitteena **vähentää ruokajärjestelmän ympäristövaikutuksia**
- Toimijan **pidettävä kirjaa elintarvikejätteestä**
 - Ruokahävikki kirjattava *mahdollisuuksien mukaan*
- Koskee suurinta osaa elintarvikealan toimijoista
 - Ravitsemispalveluilla ei raportointivelvollisuutta
 - Ruoka-avulle helpotuksia
- **Etj & ruokahävikki minimoitava** toiminnassa
- Velvoittaa **luovuttamaan** ylijäänyttä **syömäkelpoista** ruokaa **uudelleenjakeluun**

Jätedirektiivin muutos

Jätedirektiivi [9 a artikla](#)

- **Velvoittava** jätedirektiivin muutos hyväksytty 10/2025
 - Suomen lainsäädäntöön 17.6.2027 mennessä – eduskuntavaalit?
- **Vähennettävä 30 % et-jätettä/asukas kulutuksesta**
 - Päivittäistavarakauppa, ravitsemispalvelut ja kotitaloudet yhteensä
- Vähennettävä 10 % teollisuudessa & jalostuksessa
- **2030 mennessä** verrattuna 2021–23 keskiarvoon
 - YK:n SDG 12.3 ruokahävikkitavoite -50 % edelleen 2030 mennessä
- Debatti – Luke & Suomi: tulisi koskea vain *syömäkelpoista* ruokahävikkiä
- *Kiinnitettävä huomiota mm. ruokavaliomuutoksiin, kiertotalousratkaisuihin ja (syrjäisten) alueiden erityistarpeisiin*
 - Direktiivin esipuhe (12)

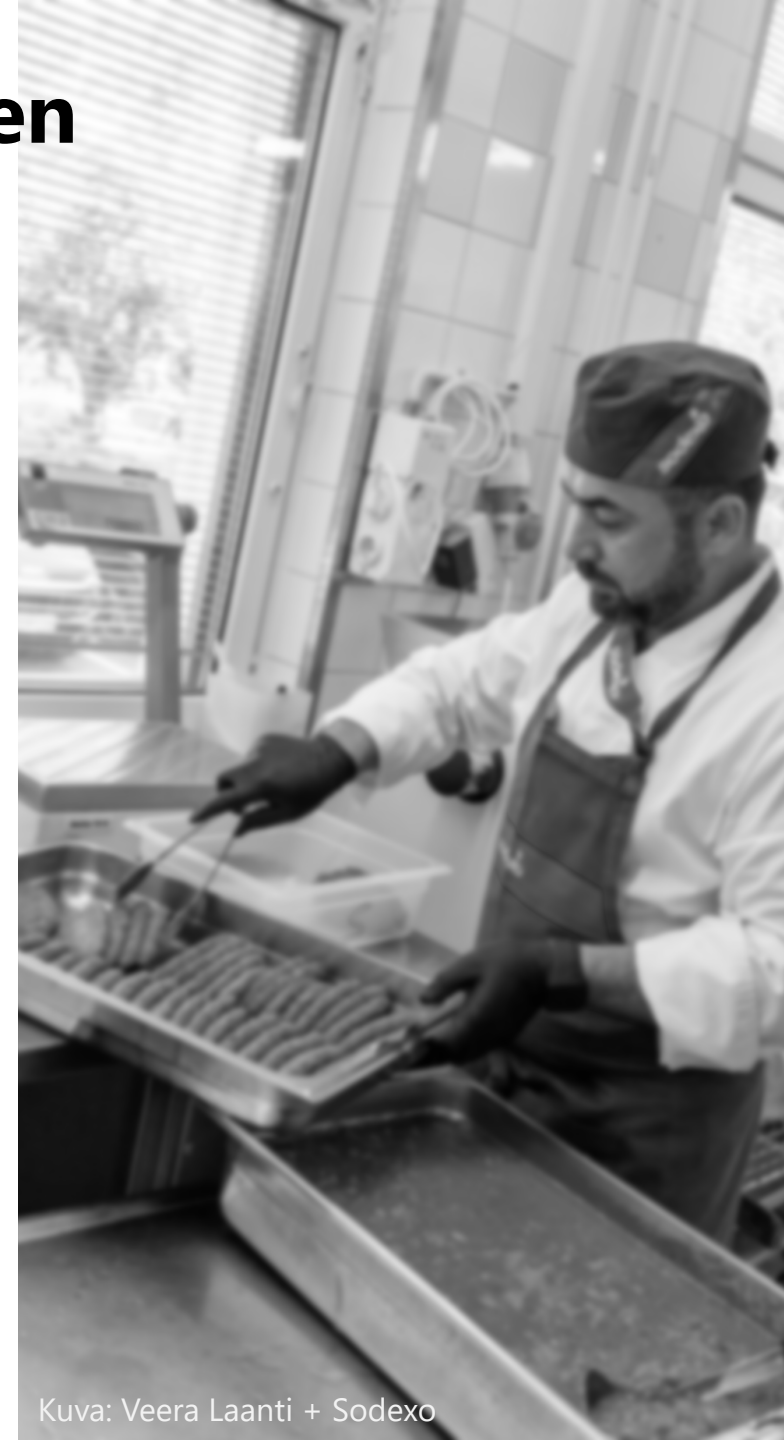
Elintarvikejätteen syntymisen ehkäiseminen

Jätedirektiivi 9 a artikla

Jäsenmaiden toteutettava **uusia toimenpiteitä**:

- a) Kehittää ja tukea **käyttäytymistä muuttavia toimia**
 - *[Kansalaiset (kuluttajat), organisaatiot]*
- b) Tunnistettava ja korjattava tehottomuusongelmia
 - Tukea toimijoiden välistä **oikeudenmukaista yhteistyötä**
- c) **Edistettävä** syömäkelpoisen ruoan **uudelleenjakelua** ihmisravinnoksi
- d) Tukea koulutusta ja osaamisen kehittämistä
 - Parannetaan rahoitusmahdollisuuksia **erityisesti PK-sektorille**

Elintarvikejätteen syntymisen ehkäiseminen

Jätedirektiivi 9 a artikla

- e) Rohkaista ja edistää innovointia ja teknisiä ratkaisuja
 - Pakkauksen merkitys hävikille & ruokaturvalle¹
- **Varmistettava** ruokajärjestelmän **toimijoiden osallistuminen**
 - Estettävä **PK-sektorille suhteettomat vaikutukset**
- Ruoka-aputoimijoiden kuuleminen*
 - **Edistettävä lahjoitussovimuksia** toimijoiden & ruoka-avun välillä
→ [Varsinkin ravitsemispalveluiden **tarjoiluhävikissä** paljon **potentiaalia**]
 - * *"Enemmän resursseja, logistiikkaa & terminaaleja"*
 - * *"Ei lisäkuormitusta terminaaleille/ruoka-avulle"*
 - * *"ALV-helpotusten selvittäminen"*

Seurattava ja arvioitava toimenpiteiden täytäntöönpanoa
→ kansallinen koordinaatio

Ruokahävikkitiekartta

Jätedirektiivin mukaisesti

- **Luke** nimetty (17.1.2026) viralliseksi Suomen **koordinaattoriksi elintarvikejätteen vähentämisohjelman** kehittämisessä
 - Komissio tarkastelee toteutumista 2027
 - päivittämistarpeet 2030-2035
- Miten toimijat **tukemaan kotitalouksien** hävikin **vähentämistä**?
- Keinoja ja vaikuttavuutta **tutkimusrahoituksen** avulla?

Luken ruokahävikkitiekartta 2026-

- Keskeisenä **systemitason** ajattelu
 - Ei siilouduta ketjun osiin, vaan hävikkiongelma ratkaistava yhdessä
- Jaettava parhaita käytäntöjä
 - TKI-yhteistyö, R2B-viestintä mm. [Ravintolafoorumi](#)
 - Kansallinen, yhteispohjoismainen, EU: hankkeet & konferenssit ym.
 - EU:n ruokahävikki- ja elintarvikejätefoorumille
[EU Platform on Food Losses and Food Waste](#)
- Suunnitelma 2025-26
 - Työpaja alan toimijoille ja sidosryhmille 1.12.2025
 - Seuraava työpaja syksy 2026 → **aihe & kohderyhmä?**
 - [Ruokahävikkitiekarttasivuston](#) päivittäminen & ylläpito

Q&A

KIITOS!

